

केंद्र शासनाचे सार्वजनिक उपक्रम (PSUs), खाजगी कंपन्या, खाजगी व्यक्ती, बँका, वित्तीय संस्था, सेवाभावी संस्था (NGO) यांचे खर्चाने राज्यातील रस्त्यांच्या लगत प्रसाधनगृह केंद्राची उभारणी व देखभाल करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक बांधकाम विभाग,
पुरकपत्र क्र.संकीर्ण २०१८/प्र.क्र.१६५/नियो-१अ
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२
दिनांक : १ मार्च, २०१९

वाचा:- शासन निर्णय क्र. संकीर्ण २०१८/प्र.क्र.७४/नियोजन-१अ, दिनांक ६ जून २०१८

प्रस्तावना-

सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या अखत्यारीतील राज्य मार्गालगत व प्रमुख जिल्हा मार्गालगत सर्व सामान्य प्रवाश्यांसाठी प्रसाधनगृह केंद्र निर्माण करण्याबाबत शासनाने ठरविले आहे. ही प्रसाधनगृहे व संलग्न सुविधांचे केंद्र उभारण्यासाठी विविध जिल्ह्यात रस्त्यांच्या बाजूला जागांची निवड करण्यात आली आहे. अशा प्रकारची प्रसाधनगृह केंद्रे स्वखर्चाने बांधून देण्याची काही खाजगी उद्योजक, वित्तीय संस्था, सेवाभावी संस्था यांनी तयारी दर्शविली आहे. त्यास अनुसरून केंद्र शासनाचे सार्वजनिक उपक्रम (PSUs), खाजगी कंपन्या, खाजगी व्यक्ती, बँका, वित्तीय संस्था, सेवाभावी संस्था (NGO) यांना राज्यातील रस्त्यांच्या लगत त्यांच्या खर्चाने जन सुविधा केंद्र उभारण्याची व दैनंदिन देखभालीची परवानगी देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती व त्या अनुषंगाने संदर्भाधीन दि.०६ जून, २०१८ चा शासन निर्णय निर्गमित करण्यात आला होता. सदःस्थितीत काही सेवाभावी संस्थांनी राज्यातील प्रमुख राज्यमार्ग, राज्यमार्ग तसेच प्रमुख जिल्हा मार्गावर रस्त्यालगत “सार्वजनिक बांधकाम विभाग जनसुविधा केंद्र” (यापुढे “जनसुविधा केंद्र” म्हणून संबोधण्यात येईल) उभारण्याची मा.प्रधान सचिव (सा.बां.) यांच्याकडे झालेल्या बैठकीत तयारी दाखविली आहे. प्रस्तुत जनसुविधा केंद्रामध्ये प्रसाधनगृह व व्यावसायिक स्टॉल/स्टोअर यांचा समावेश असेल. या संस्थांनी सदर जनसुविधा केंद्र बांधून ते प्रथमतः १० वर्षांसाठी त्यानंतर त्यांच्या कार्यक्षमतेनुसार पुढील १० वर्षांसाठी अशा प्रकारे जास्तीत जास्त ३० वर्षांपर्यंत जनसुविधा केंद्राची स्वच्छता, देखभाल व दुरुस्ती करण्यासाठी प्रस्तावित केला आहे. त्याअनुषंगाने संदर्भाधीन दि.०६.०६.२०१८ रोजीच्या शासन निर्णयासमवेत असलेले करारनामे परिशिष्ट-अ व परिशिष्ट-ब हे मराठी भाषेत असल्याने इतर भाषिक सेवाभावी संस्थांना त्यामधील अटी व शर्तीची समज होत नाही. याकरिता दि.०६.०६.२०१८ च्या शासन निर्णयासोबत असलेले परिशिष्ट-अ व परिशिष्ट-ब या करारनाम्यांचे इंग्रजी भाषेत एकत्रित (परिशिष्ट-अ) भाषांतर करण्याची व आवश्यकतेनुसार संदर्भाधीन शासन निर्णयामध्ये सुधारणा करण्याची आणि अतिरिक्त अटी व शर्तीचा समावेश करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. तसेच विधी व न्याय विभागाचे अभिप्राय विचारात घेऊन शासन याद्वारे संदर्भाधीन शासन निर्णयामध्ये खालील सुधारणा आणि अतिरिक्त अटी व शर्तीचा समावेश करित आहे. तसेच मूळ परिशिष्ट-अ व परिशिष्ट-ब या करारनाम्यांचे इंग्रजी भाषेत एकत्रित भाषांतर (परिशिष्ट-अ) यासोबत निर्गमित करण्यात येत आहे.

पुरकपत्र :- शासन निर्णय, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, दिनांक ६ जून, २०१८ मध्ये खालीलप्रमाणे सुधारणा करण्यात येत आहेत. प्रस्तुत नवीन तरतुदीमुळे त्याच विषयाबाबतच्या यापूर्वीच्या तरतुदी आपोआप रद्दबातल होतील.

अ) शासन निर्णय व करारनाम्यातील तरतुदींमध्ये काही विसंगती आढळल्यास शासन निर्णयातील तरतुदी या निर्णायक राहतील. शासन निर्णयातील तरतुदींमध्ये कालानुरूप बदल करण्याचा अधिकार शासनास राहिल व या तरतुदी संबंधितांवर (लिहून देणार व लिहून घेणार) बंधनकारक राहतील.

- ब) जनसुविधा केंद्रामध्ये जागेच्या उपलब्धतेनुसार कमीत कमी महिलांसाठी २ शौचालय व पुरुषांसाठी ३ मुताच्या आणि २ शौचालय व दिव्यांग व्यक्तीसाठी १ मुतारी व १ शौचालय व व्यावसायिक उपयोगाकरिता स्टॉल/स्टोअर बांधण्यात यावीत.
- क) जनसुविधा केंद्राचे बांधकाम पूर्ण झाल्याबाबत "लिहून देणारे" (Second Party) हे "लिहून घेणारे" (first Party) यांच्या मदतीने संबंधित स्थानिक स्वराज्य संस्थेचे प्रमाणपत्र प्राप्त करतील.
- ड) प्रसाधनगृहाच्या बांधकामासंदर्भात किंवा इतर बाबींबाबत तंटा उद्धवल्यास संबंधित अधिक्षक अभियंता त्याबाबत शासनास कळवतील व शासनस्तरावर निर्णय घेण्यात येईल व तो अंतिम असून तो संबंधीतांवर (लिहून देणार व लिहून घेणार) बंधनकारक राहील.
- ई) संबंधित संस्थेने जनसुविधा केंद्राची देखभाल-दुरुस्ती (स्वच्छतेसह) व्यवस्थितपणे केली नाही तर संबंधित संस्थेस ३० दिवसाची नोटीस देऊन संबंधित कार्यकारी अभियंता/अधिक्षक अभियंता यांच्या शिफारशीनुसार जनसुविधा केंद्राची जबाबदारी अन्य संस्थेकडे हस्तांतरीत करण्यात येईल.
- फ) लिहून देणार (Second Party) यांना व्यावसायिक स्टॉल/स्टोअर बांधण्याची परवानगी देण्यात येत असून जागेच्या उपलब्धतेनुसार त्यांना कमीत कमी १०x१० फूट व जास्तीत जास्त ३०x३० फूट इतक्या आकारमानाचे व्यावसायिक जाहिरात फलक (Hoarding) १० वर्षांसाठी मोफत लावण्यास परवानगी देण्यात येत आहे. संबंधित अधिक्षक अभियंत्यांच्या शिफारशीनुसार प्रस्तुत कालावधी पुढील १० वर्षे व जास्तीत जास्त ३० वर्षांपर्यंत वाढविण्यात येईल.

सदर पुरकपत्र महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संकेतांक २०१९०३०११६२८०१२६१८ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने

(प्रशांत पाटील)
शासनाचे अवर सचिव

प्रत,

१. मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य यांचे सचिव.
२. मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे खाजगी सचिव
३. मा. मंत्री (सा.बां.) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा. मंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
५. मा. राज्यमंत्री (सा.बा.) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
६. मुख्य सचिव यांचे सह सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
७. अ.मु.स. (नियोजन), यांचे स्वीय सहायक, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
८. अ.मु.स. (वित्त), यांचे स्वीय सहायक, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
९. प्रधान सचिव, सार्वजनिक बांधकाम विभाग यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
१०. सचिव (रस्ते/बांधकामे) यांचे स्वीय सहायक, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
११. सर्व मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम प्रादेशिक विभाग.
१२. सर्व अधिक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम मंडळ,
१३. सर्व कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग
१४. निवडनस्ती, नियोजन-१अ, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

(Enclosure of Public Works Department, Resolution No. 2018 / CR No.74 / Plan-1 A. Dated 06 June, 2018)

Draft Agreement (Annexure A)

This Agreement is made at..... on this ..... day of ....., 2019 by and between, the Governor of the State of Maharashtra exercising executive powers of the Government of Maharashtra through the Executive Engineer, Public Works Department,..... (Which expression shall unless repugnant to the context shall mean to include its Administrators, Executors and Official Assignees), (hereinafter referred to as "the First Party"), of the first part;

And

....., a/an Company/Public Sector undertaking/Individual/Financial Institution/Non-Government Organization (NGO), registered under the ..... Act, having address at ..... (hereinafter referred to as "the Second Party"), (which expression shall unless repugnant to the context shall mean to include its Administrators, Executors and Official Assignees), of the second part.

Whereas,

1. The First party is representing the Public Works Division working at-----
----- (describe their work in brief) -----
2. The Second party is engaged in -----(describe their work in brief)
3. The object of the First Party is to construct PWD Jan Suvidha Kendra (Toilet Block and Commercial Stall/Store) on Major State Highways (MSHs), State Highways (SHs) and Major District Roads (MDRs).
4. The Second party desires to provide public Toilet Facility on Major State Highways (MSHs), State Highways (SHs) and Major District Roads (MDRs) by participating in the Jan Suvidha Kendra Scheme.
5. The Second Party has agreed to construct Jan Suvidha Kendra so as to enable it to render services to the general public, especially women.

Now, therefore, the First Party and Second Party, do hereby mutually agree to work on the following terms and conditions within the framework of Government Resolution No.....dated.....as amended from time to time.

Terms and Conditions:

1. The Second party shall construct Jan Suvidha Kendra for rendering services to general public especially women on Major State Highway (MSH), State Highway (SH) and Major District Road (MDR) under the Public Works Department.
2. The initial period of agreement shall be of 10 years, i.e. from -----to-----
The agreement period may be further extended for another 10 years and so on upto 30 years based on performance of the Second Party.
3. The First party shall identify the place and the Second Party shall construct the Jan Suvidha Kendra at their own cost, as per the plans approved by the..... The Second Party shall construct minimum 2 WCs for Women and 2 WCs and 3 urinals for men, 1 WC and 1 urinal for persons with disabilities or shall construct as per the availability of Space/Land after finalizing it with the concerned Superintending Engineer. The Second Party shall keep the Jan Suvidha Kendra open to public 24x7, free of cost. The Second Party shall carry out maintenance and timely repairs, of the Jan Suvidha Kendra at its own cost.
4. The Second Party shall commence the work of the Jan Suvidha Kendra within 15 days from the date of signing of this Agreement.
5. The Second Party with help of the first party shall obtain requisite approvals and permissions, within stipulated period, before commencement of the work, from the concerned authorities. In case, the work is not completed within stipulated period due to any unforeseen circumstances, then, the concerned Superintending Engineer will be the authority to grant extension, if any.

6. The Second Party who undertakes the constructions of the Jan Suvidha Kendra shall arrange necessary water supply (through bore well) and electricity preferably solar energy for the purpose.
7. The Second Party shall obtain completion certificate of the Jan Suvidha Kendra from the concerned Village/ Municipal Authority, with the help of first party.
8. The Second party shall allow the concerned Executive Engineer to inspect the work from time to time and if any error or shortfall is observed by the authority during inspection, such error/s will be brought to the notice of the second party. The Second Party shall take immediate corrective measures to rectify the errors/Shortfall to the satisfaction of the concerned Executive Engineer, within 7 days.
9. The second party, while doing the construction work on the site, at the allotted place, shall not disturb existing infrastructure like telephone lines, electric cables, water supply, drainage line and other primary resources. If any damage is caused to the existing infrastructure, Second Party shall rectify the same at its own cost to the satisfaction of the concerned Executive Engineer.
10. The Second Party shall solely be responsible for any mishap or accident, if taking place, during the construction work or the functioning of the Jan Suvidha Kendra.
11. The second party will allow to construct commercial stall/store & may exclusively use a space of Minimum 10 feet X 10 feet & Maximum 30 x 30 feet to erect a hoarding for commercial advertisement, free of charge, for the period of 10 years. The said period of Ten years may be extended with the permission of the concerned Superintending Engineer upto 10 years, which may further be extended for the maximum period of 30 years subject to the satisfactory performance of the second party.

12. The Second Party shall not display any message/logo/advertisement at the project site which will cause any religious or communal turbulence/disturbances & also not display political & private messages on the boards. The second party shall not use the premises for any political, religions or any other social purposes. If any complaint is received to that effect, the Superintending Engineer/Executive Engineer after ascertaining the facts of the complaint, shall take decision on termination of the agreement or otherwise.
13. The Second Party shall ensure that the disposal/treatment of sewage or any other waste generated within the property should be properly treated and disposed as per Maharashtra Pollution Control Board norms. The second party shall be fully responsible for any environmental damage done during construction and operation. The Second party shall indemnify and keep indemnified the first party from any claim arising due to environmental or any other claims for want of necessary action on the part of the Second Party.
14. The Second Party shall bear all the Taxes/expenses/legal dues/bills, arising from the property on which Jan Suvidha Kendra is operational. The First party shall neither bear any expenses towards the project nor pay any remuneration to the Second party.
15. The Second Party shall not change or modify the plan of the Jan Suvidha Kendra without prior written permission of the Government.
16. The concerned Executive Engineer shall inspect the work being carried out by the Second Party, once in 3 months and the Superintending Engineer shall inspect it once a month. If during the inspection any error/ shortfall regarding the cleanliness, maintenance and repair work is found and brought to the notice of the second party then the Second Party shall rectify the shortfall regarding cleanliness and maintenance within a period of 7 days and regarding repairs, within a period of one month.

17. Second party shall appoint the security guard/staff at the premises during night period to prevent any untoward incident taking place at the Jan Suvidha Kendra.
18. The Government reserve all rights in respect of the land allotted for the project/scheme. The second party shall vacate the premises as and when required by the Government for public purpose or any other reason, whatsoever.
19. In case of any negligence regarding daily cleaning, maintenance and repair work the second party will be instructed to get the needful done in a timely manner. However, if the Second party fails to do so, the Superintending Engineer may terminate the agreement with a prior notice of 30 days, and it will be handed over to any other company/Public sector undertaking/Individual/ Financial Institution/Non Government organisation (NGO) registered under the ..... Act.
20. The Second party shall submit the Police Verification reports of all the personnel appointed by Second Party at the Jan Suvidha Kendra.
21. The Second party shall submit the list of personnel deployed at the site to the Executive Engineer and shall display the list on a board of size minimum 3 feet X 3 feet at the prominent place at the premises.
22. In case of breach of the terms and conditions of the agreement by the second party, for any reason whatsoever, the first party shall have full authority to terminate after giving notice of a reasonable period to undo the same. Despite opportunity if the second party fails to fulfill the terms and conditions of the agreement, the second party shall not be liable for compensation for loss incurred resultantly.
23. Any dispute, arising in respect of the work or agreement between the parties, shall be referred to the concerned Superintending Engineer. The

Superintending Engineer will convey it to Government i.e. Public works Department, Mantralaya with his recommendation. The decision of the Government in Public Works Department shall be final and binding upon the parties.

24. The Second Party shall bear all the expenses towards typing, advocate fees, registration fees, stamp duty and related expenses in respect of the execution of this Agreement.
25. The Second Party shall ensure that the reputation of the first party does not get tarnished for any reason.
26. The second party shall use the two side front walls to install glow sign display boards regarding Jan suvidha Kendra.
27. If there is any discrepancies in the provisions mentioned in Government Resolution and Agreement. The provisions mentioned in Government Resolutions will prevail.

IN THE WITNESS WEHEROF the parties hereunto have set and subscribe their respective hands and seal on the day and in the year first hereinabove written.

SIGNED, SEALED AND DELIVERED

For and on behalf of

THE GOVERNOR OF THE STATE OF MAHARASHTRA

Represented by (designation.....

Of the officers).....

In the Presence of

1.

2.

SIGNED, SEALED AND DELIVERED

For and on behalf of

(Name of the Organisation)

Represented by (designation.....

Of the officers).....

In the Presence of

1.

2.